

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskaplege fag

SLUTTEKSAMEN

Emnekode:	6000
Emnenamn:	Bedriftsøkonomisk analyse og regnskap
Studiepoeng for emnet:	7,5
Omfang av denne eksamenen i % av heile emnet:	100%
Eksamensdato:	22. november 2012
Eksamensstad:	Bali
Lengde/tidsrom:	KL 09:00-14:00
Målform:	Norsk
Ant. sider inkl. framside	5
Tillatne hjelpemiddel:	Kalkulator
Merknader:	Ingen
Ant. vedlegg:	Ingen

Eksamensresultat finn du etter sensurfall ved å logge deg inn med brukarnamn og passord på StudentWeb (hit.no)

Oppgave 1 (ca. 1,5 time)

En konsulentvirksomhet ble startet i slutten av desember 2011. Konsulentvirksomheten selger kun konsulentttjenester (ingen varekostnad ved salg av konsulenttimer). Virksomheten holder til i leide lokaler og har følgende balanse pr 31.12.11:

Kontormaskiner og inventar	1 200	400	Aksjekapital
Oppgjørskonto mva.	300	700	Langsiktig gjeld
Bank	100	500	Leverandørgjeld
	<u>1 600</u>	<u>1 600</u>	

Det er følgende forretningstilfeller i januar og februar 2012:

- 02.01. Ny medarbeider begynner med årslønn kr 360 (dvs. fast månedslønn på kr 30)
- 03.01. Kjøp kontormateriell for kr 8 ekskl. 25 % mva. Kredittiden er 60 dager.
- 12.01. Brutto lønn kr 30 og skattetrekk kr 13. Det skal beregnes feriepenger med 12 % og arbeidsgiveravgift 14,1 % av lønn og feriepenger.
- 21.01. Utgående faktura kr 400 ekskl. 25 % mva. Kredittid 10 dager.
- 31.01. Mottatt fra kunde kr 500.
- 10.02. Mottatt refusjon av merverdiavgift kr 300.
- 11.02. Betalt leverandørgjeld kr 500.
- 12.02. Brutto lønn kr 30 og skattetrekk kr 13. Det skal beregnes feriepenger med 12 % og arbeidsgiveravgift 14,1 % av lønn og feriepenger.
- 23.02. Utgående faktura kr 600 ekskl. mva. Kredittid 10 dager.
- 25.02. Betaling for husleie for januar til mars kr 96 ekskl. mva.

(a) Vis bokføringen i regnskapet (på alle berørte konti) av transaksjonene ovenfor.

(b) Utarbeid resultatregnskap for perioden januar til februar 2012.

Oppgave 2 (ca. ½ time)

En maskin ble anskaffet helt i begynnelsen av år 2007 for kr 5 000 000. Maskinen avskrives lineært over en forventet levetid på 10 år. Anslått utranteringsverdi er kr 500 000.

- (a) Beregn årlig avskrivning.**
- (b) Beregn maskinens verdi i balansen pr. 31.12.2009.**

På grunn av endret strategi i virksomheten ble maskinen solgt helt i slutten av februar 2010. Salgssummen ble kr 3 225 000.

- (c) Hva var maskinens bokførte verdi på salgstidspunktet?**
- (d) Beregn eventuelt tap eller gevinst i tilknytning til salget av maskinen.**
- (e) Vis regnskapsmessig behandling knyttet til avskrivning og salg av maskinen i 2010.**

Oppgave 3 (ca. ½ time)

Et handelsforetak avsluttet 2008 med en balanseført varebeholdning på kr 1 500 000. Varekjøp i 2009 har vært på kr 6 500 000. Pr. 31.12.2009 viser varetellingen en beholdning vurdert til anskaffelseskost på kr 3 000 000. Halvparten av beholdningen skal selges ut til reduserte priser i 2010 da nye produktmodeller har tatt over i markedet. Salgsinntektene fra tilbudssalget (virkelig verdi av tilbudsvarene) anslås å bli kr 1 400 000. Den andre halvparten av beholdningen består av kurante varer, og virkelig verdi av disse vurderes til å være kr 1 950 000.

- (a) Hva skal varene verdsettes til i balansen pr. 31.12.2009?**
- (b) Hvor stor bli beholdningsendringen i løpet av 2009, og hvordan kan den splittes opp på henholdsvis endring til kostpris og nedskrivning for ukurans?**
- (c) Hva blir varekostnaden i resultatregnskapet for 2009?**

Oppgave 4 (ca. 1 time)

En bedrift har følgende sammenheng mellom produsert mengde, kostnader og inntekter:

Mengde	Totale kostnader	Totale inntekter
0	6 600 000	–
10 000	7 370 000	5 500 000
20 000	7 975 000	9 800 000
30 000	8 525 000	12 900 000
40 000	9 295 000	14 800 000
50 000	10 752 500	15 500 000
60 000	15 853 000	15 000 000

Bedriftens faste kostnader er på kr 6 600 000 og ligger fast i produksjonsintervallet 0 til 60 000 enheter.

- (a) Beregn bedriftens differansekostnader og differanseinntekter (sett opp i tabell).
- (b) Lag en tabell som viser følgende: TEK (totale enhetskostnader), VEK (variable enhetskostnader), DEK (differanseenhetskostnader), Pris og DEI (differanseenhetsinntekt). Avrund alle tall til nærmeste hele krone.
- (c) Hva bli kostnadsoptimal mengde?
- (d) Hva blir vinningsoptimal pris og mengde?
- (e) Skraver overskuddsrektangelet og anslå bedriftens overskudd.

Oppgave 5 (ca. ½ time)

Hurtigruteselskapet AS har utarbeidet et budsjett for 2012. En av båtene kommer inn til Stavanger kl. 14.00 og forlater Stavanger kl. 22.00. For å styrke selvfølelsen til rogalendingene, har bystyret besluttet å arrangere den såkalte "Rogalandsdagen" 1. juli 2012. I denne forbindelse ønsker arrangøren å benytte båten til hurtigruteselskapet fra ca. kl. 15.00 til 20.00, og ber om et tilbud pr. person for middag og en tur på fjorden. Ifølge budsjettet til hurtigruteselskapet for 2012 er avskrivningene pr. tur kr 20 000 og andre betalbare faste kostnader pr. tur kr 30 000. Hurtigruteselskapet regner med at 400 personer skal delta på arrangementet og at de variable kostnadene for servering blir kr 200 pr. person. I tillegg påløper kr 15 000 i drivstoff og kr 10 000 i overtid.

Problemstilling:

Hva er den laveste prisen Hurtigruteselskapet kan akseptere.

Begrunn kort dine valg.

Oppgave 6 (ca. 1 time)

I en ordreproduserende virksomhet foreligger følgende budsjett-data for 2012 (alle tall i hele kroner):

Kostnadsgruppe:

Direkte material	3 000 000
Direkte lønn	1 200 000
Indirekte VK i Materialavdeling	45 000
Indirekte FK i Materialavdeling	180 000
Indirekte VK i Tilvirkningsavdeling	96 000
Indirekte FK i Tilvirkningsavdeling	504 000
Indirekte FK i Salgs- og adm.avdeling	201 000

VK = Variable kostnader

FK = Faste kostnader

Virksomheten benytter tilleggskalkulasjon basert på normalkost.

Indirekte kostnader i Materialavdelingen innkalkuleres på grunnlag av Direkte material.
Indirekte kostnader i Tilvirkningsavdelingen innkalkuleres på grunnlag av Direkte lønn.
Indirekte kostnader i Salgs- og Adm.avdelingen innkalkuleres på grunnlag av Solgte varers tilvirkningskost.

Budsjettet for 2012 er basert på en normal kapasitetsutnyttelse på 80 % av 5 000 teoretisk tilgjengelige timer i Tilvirkningsavdelingen.

- (a) Beregn tilleggssatser (normalsatser) for indirekte variable og faste kostnader i de tre hovedavdelingene.**
- (b) Kalkulér minimumskost og selvkost for en ordre som krever kr. 48 000 i direkte material og kr. 20 000 i direkte lønn.**
- (c) Ordren i delspørsmål b) ble solgt for kr. 100 000. Beregn dekningsbidrag og dekningsgrad for denne ordren.**
- (d) Forklar hovedforskjellene mellom tilleggskalkulasjon etter selvkostmetoden og etter bidragsmetoden.**